

NSG saueavl Region Øst

Årsmelding 2013

Organisering

Hver region har et Regionutvalg for saueavl. Regionutvalget er underlagt Avlsrådet for sau. Region Øst består av fylkene, Akershus, Aust-Agder, Buskerud, Hedmark, Oppland, Oslo, Telemark, Vestfold og Østfold.

Regionutvalgets viktigste oppgave er å bidra til at væreringene fungerer optimalt slik at den avlsmessige framgangen blir størst mulig. Det gjelder blant annet:

- Bistå væreringene og væreholdslaga i sin region med kunnskapsoppbygging om avlsarbeidet på sau og faglige råd i konkrete saker
- Gi uttalelse til Avlsrådet for sau ved søknad om oppstart av nye ringer, sammenslåing av ringer eller større utvidelse av ringer
- Organisere avkomsgranskingen av værer i sin region
- Føre tilsyn med ringenes arbeid
- Disponere de avkomsgranska værene
- Sørge for at tiltak som blir vedtatt av Avlsrådet for sau blir gjennomført

Regionsutvalget består av lederne i avlsutvalgene i fylkene, samt en representant fra Nortura SA og en fra Kjøttbransjens Landsforbund.

Regionutvalget

Regionutvalget har i 2013 bestått av:

- Sven Reiersen, Aust-Agder, leder
- Jon Lilleslett, Buskerud, nestleder
- Stein Bentstuen, Akershus
- Magne Horten, Hedmark
- Kjell-Ivar Bergehagen / Hans Petter Vaberg, Oppland
- Jon Aslak Austjore, Telemark
- Lars Bjarne Linneflaatten, Vestfold
- Rune Sandklev / Grete Stokstad / Thomas Åle, Østfold
- Vinni Foss, Nortura SA
- Helge Olaf Aas, KLF

Sekretær

Anne Grete Stabekk har fungert som regionutvalgets sekretær.

Aktiviteter i regionutvalget

Aktiviteten i regionen har blitt gjennomført i samarbeid mellom regionutvalget, avlssjefen og regionkonsulenten. Sven Reiersen har det siste arbeidsåret fungert som leder med Magne Horten / Jon Lilleslett som vara.

Utvalget har hatt 2 møter i arbeidsåret og behandla flere saker. Her vises det til egne referat. Flere av de behandlede saker har imidlertid vært oppe i Avlsrådet og Sven har fått ansvar for å videreføre Region Øst sine kommentarer innenfor følgende områder.

- Høring om den fremtidige avlen i NSG
- Avlsmål og avlstiltak for lammetall
- Hva må gjøres for å få en mer ”sjølgående sau”
- Vektlegging av egenskapene i samleindeksen
- Livdyrpriser
- Prosjekt for søyeegenskaper
- Farga spæl i spælavlenn framover
- Gransking i egen flokk

Aktiviteter regionkonsulenten/utvalget har deltatt på i 2013

Dato	Aktivitet	Sted	Representant
7.01	Regionutvalgsmøte	Oslo	AG + Sven + alle
16.-17.01	Samling NSG Saueavl	Ås	AG
28.-29.01	Husdyrforsøksmøte	Lillestrøm	AG
15.02	Avlsrådsmøte	Telefonmøte	AG + Sven
15.02	Årsmøte Væring 41 Oppland	Ringebu	AG
13.-14.03	Landsmøte NSG	Gjøvik	AG + Sven
17.06.	Fellesmøte for alle regionene	Gardermoen	AG + Thor + alle
18.06	Regionutvalgsmøte	Gardermoen	AG + Thor + alle
18.-19.06	Avlsrådsmøte	Gardermoen	AG + Thor + Sven
10.-11.09	Dommerkurssamling	Rudshøgda	AG + Sven
23.-24.10	Representantskapsmøte NSG	Gardermoen	AG
30.10	Avlsmøte i Østfold	Mysen	AG
07.11	Avlsmøte i Ring 41, Oppland	Øyer	AG + Thor
19.11	Avlsmøte i Ring 30, Hedmark	Alvdal	AG + Thor

Økonomisk støtte til fylkene

Fordeling av økonomisk støtte til fylkene i regionen 2013:

Fylke	Beløp
Buskerud	15 000
Hedmark:	11 000
Oppland	15 000
Telemark:	7 000
Akershus:	3 000
Aust-Agder:	3 000
Vestfold:	3 000
Østfold:	3 000
Sum	60 000

Arbeid i avlsutvalget i fylkene

- **Akershus:** Værlamkåring, årets gransking. Smittevern i fylket og import av dyr over fylkesgrensen
- **Aust- Agder:** 2 representanter på dommerkurssamling, værlamkåring, årets gransking, øke medlemsskap i Sauekontrollen. Situasjonen rundt påvist ondarta fotrâte i fylket, sanering og båndlegging av alle, ca 40 kontaktbesetninger.
- **Buskerud:** 2 representanter på dommerkurssamling, værlamkåring, værmønstring og årets gransking.
- **Hedmark:** 5 representanter på dommerkurssamling. Værlamkåring og årets gransking. Avlsmøte med tema; Ulike vinklinger på hvordan forbedre o- indeksen på kåringslamma ved innsett til gransking.
- **Oppland:** Arrangør for dommerkurssamling med 7 nye rekrutter og flere erfarne dommere i fra fylket, værlamkåring og årets gransking. Opptak av nye medlemmer. Gransking av pelssau. Innsett av prøveværer spæl. Avlsmøte med temaene ull, farskap, søyeegenskaper og indeksfall.
- **Telemark:** Værlamkåring, 2 representanter på dommerkurssamling, værmønstring, auksjon og årets gransking.
- **Vestfold:** Værlamkåring og årets gransking.
- **Østfold:** Værlamkåring og avlsmøte med tema avlsarbeidet i Norge og i Østfold.

Ringer i regionen

	Rase	Avd	Med.	Kontaktperson	Sau	Prøve	Elite	Disp	Granska
12 Romerike værering	NKS		6	STEIN BENTSTUEN	630	13	3	1	0
9 Permisjonsavd.	NKS		1	STEIN BENTSTUEN	171	0	0	0	0
<u>30 Værring 30 Hedmark</u>		8	65	MAGNE HORTEN	6928	106	18	0	2
21 Løten, Vang og Stange	NKS		3	ØYSTEIN KNUITSEN	353	7	1	0	0
4 Alvdal	NKS		10	BIRGER STEIHAUG	897	9	3	0	0
25 Alvdal og Os	Spæl		9	BRITT OG KJELL HORTEN	549	13	2	0	1
26 Tolga	NKS		9	NILS EIDE	972	12	2	0	0
28 Ringsaker	NKS		12	MARTIN OPSAL	1447	22	2	0	1
29 Kvikne	NKS		9	ODD JARLE SKOGSTAD	1036	16	0	0	0
35 Follidal	NKS		13	INGAR EIDE	1674	27	8	0	0
<u>41 Værringen i Oppland</u>		18	98	KJELL IVAR BERGEHAGEN	9125	198	29	0	0
42 Fron	Spæl		7	PÅL KJORSTAD	814	17	3	0	0
44 Øye	NKS		4	KJELL GUDMUND SVIEN	404	10	1	0	0
45 Fåvang spæl	Spæl		7	SIMEN BORGEDAL	605	13	3	0	0
46 Fåberg/Gausdal	NKS		13	KJELL IVAR BERGEHAGEN	1626	31	3	0	0
47 Øyer	NKS		7	SONDRE STUBRUD	592	13	2	0	0
48 Fåvang NKS	NKS		6	PER-ARNE KLEVEN	446	11	1	0	0
50 Sør-Fron	NKS		6	HANS KR. RØNSHAUGEN	721	15	3	0	0
52 Nord-Fron	NKS		8	OLA MASSENG SYLTE	698	18	3	0	0
54 Sør-Aurdal	NKS		7	ØYHUS OLE ARNE	540	12	2	0	0

55	Nord-Valdres	NKS	3	RANDI ROGNE / EIRIK KOLBJØRNSHUS	323	6	1	0	0
56	Vågå	NKS	16	HANS PETTER VABERG	1293	30	4	0	0
57	Toten	NKS	9	PEDER LEIRDAL	554	13	2	0	0
59	Lesja	NKS	4	AUD / GUDMUND SKOTTE	458	9	1	0	0
	Fåvang permisjon 12-13	NKS	1	PER-ARNE KLEVEN	51	0	0	0	0
61	Hol værering		1	8 IVAR G SLETTEMOEN	1537	29	4	2	0
62	Hallingdal spælværring		2	9 VINNI FOSS	727	18	11	0	1
	1 Kvite værer	Spæl		9 VINNI FOSS	727	13	5	0	1
	2 Farga værer	Spæl		0	0	5	6	0	0
63	Nes-Gol-Hemsedal		1	16 KNUT SØRBØL	1607	30	5	0	0
64	Lier, Modum og Eiker		3	15 JON ROAR GRØSTAD	1849	30	4	0	0
	1 Ringen	NKS		14	1849	27	4	0	0
	Ute 2013- 2014	NKS		1 JON ROAR GRØSTAD	128	3	0	0	0
65	Uvdal værring		2	16 STEINAR BERGERUD	1239	25	4	0	0
67	Ål		2	23 SIGBJØRN GRØTHE	2387	31	4	0	7
	1 Ål Verering	NKS		16 SIGBJØRN GRØTHE	1939	31	4	0	0
	2 B-Gjengen væreholdsavd.	NKS		7 SIGRUN & BJØRN H. GJERDEN	448	0	0	0	7
82	Vestfold værring		1	7 MORTEN UELAND	761	18	2	0	0
91	Vest-Telemark		2	9 SIGMUND ROMTVEIT	1109	24	5	2	0
	1 Ringen	NKS		7 SIGMUND ROMTVEIT	1035	24	5	0	0
	2 Kjøttsau	Kjøtt		2	74	0	0	2	0
96	Midt-Telemark værring		3	22 SØREN OG TORHILD SISJORD	1075	29	3	0	0
	1 NKS	NKS		14 SØREN OG TORHILD SISJORD	910	21	3	0	0
	2 Spæl	Spæl		8 SØREN OG TORHILD SISJORD	165	8	0	0	0
97	Telemark spelverring	Spæl	1	10 TELLEFSEN, KARI	418	13	7	1	0
107	Aust Agder værering		2	15 SVEN REIERSEN	993	16	2	0	12
103	NKS	NKS		8 TOR OLAV STIANSEN	405	3	0	0	6
105	Spel	Spæl		7 KRISTIAN FOSS	588	13	2	0	6

Forandringer i ring 41 i avlsåret 2013: Avdeling 55 er delt i to. Avdeling 44 Øye er den nye avdelingen.

Værholdslag i regionen

<u>Nr</u>	<u>Værholdslag</u>	<u>Rase</u>	<u>Ring/avd</u>	<u>Medl</u>	<u>Kontakt</u>	<u>Søyer</u>	<u>Granska vær</u>
341	Ringsaker værholdslag	NKS	30-28	4	TERJE OS NESTHUN	321	5
392	Hadeland værholdslag	NKS	41-57	3	TROND OLA HEGGEN	213	3
394	Lom veddelag	NKS	41-56	6	SIGURD SYNSTNES	353	6
401	Vardal/Søndre Land værholdslag	NKS	41-46	5	ODD ESPEN AASHAUG	502	11
417	Fåvang/Ringebu værholdslag	NKS	41-48	4	GURO ROMSÅS OG PER ARNE BRENDEN	441	8
419	Vågå spælværslag	Spæl	41-45	3	HANNE MERETE ENGEN	185	5
420	Sør-Fron værholdslag	NKS	41-50	2	RØNN OG RUDI LAM DA	587	16
443	Skurdalen/Krødsherad værholdslag	NKS	61-1	7	KJELL OVE HOTLE	630	7
445	Nes vèrlag	NKS	63-1	4	BERNHARD OG GERD JORDE	272	0
521	Vest-Telemark spælværslag	Spæl	97-1	5	OLAV FJALESTAD	204	4

I avlsåret 2012/13 har værholdslag 396 Vestre Slidre/Vang blitt lagt ned.

Semin

Det har vært noe arbeid i forbindelse med inntak av seminværer i regionen. Følgende værere ble tatt inn til semin fra region Øst i 2013.

NKS

Vær	O-ind	Ringnr-avd	Far	Morfar
201113883 ELLEVSÆTERPRINSEN	136	30-28	201013117 DØRÅS-PRINSEN	200813515 FREMTID-BAKKEN
201113894 SIREKS	142	30-28	200880369 SIRAK	200740102 REKS
201113933 FILOPS	144	30-28	200875287 FILUR	200713463 STOLT OPSAL
201126002 HØBLINGSEN	132	65-1	200727153 KJEMPE-BLINGSEN	200626348 HØRX
201126083 STILARS MEDHUS	140	61-1	200929033 KJEMPE LARS	200626047 STINDEBRAUT
201126277 FIBA	144	67-1	200875287 FILUR	200929293 BAKOS
201126316 STASKAR	138	63-1	200929389 ELVESAKARIAS	200841235 STAS LØLAND
201126366 GULLGUTEN	140	63-1	200929374 MYLLARGUTEN	200421240 CORV HAFJELL

Spæl

Vær	Oind	Ringnr-avd	Far	Morfar
201113603 KURT HORT	137	30-25	200851601 KURTEN	200732549 SMØRKLEPPEN
201126472 HANK MELVIN	136	62-1	200870418 HANK LØVÅSEN	200529509 MELVIN
201132732 CÆSAR	129	97-1	200932581 BORIS	200238287 STURLA
201135113 RISDAL MARKUS	137	107-105	200935641 MARKUS TVEIT	200737136 TOR ODIN

Farga spæl

Vær	Oind	Ringnr-avd	Far	Morfar
201132717 BRUTUS	103	97-1	201033202 KLEPPEGUTTEN	200332712 HAUGBLÅEN
201132703 CHARLES BRONSON	108	97-1	201033242 BREIMOBRONEN	200832512 NAVARHAUGEN

Pels

Vær	Oind	Ringnr-avd	Far	Morfar
201123492 SLETTEN GUBBEN	126	8-2	201022520 JO STEIN	9823819 SLETTENGUTEN
201224906 SKOTT SHAUN	92	8-3	200808014 8014 SINDARVE SHAUN	200808315 8315 NORS FOX

Gammelnorsk spælsau

Vær	Oind	Ringnr-avd	Far	Morfar
201200039 SÅTTÅHAUGEN		INGULF OS	90006	80148

Dalasa

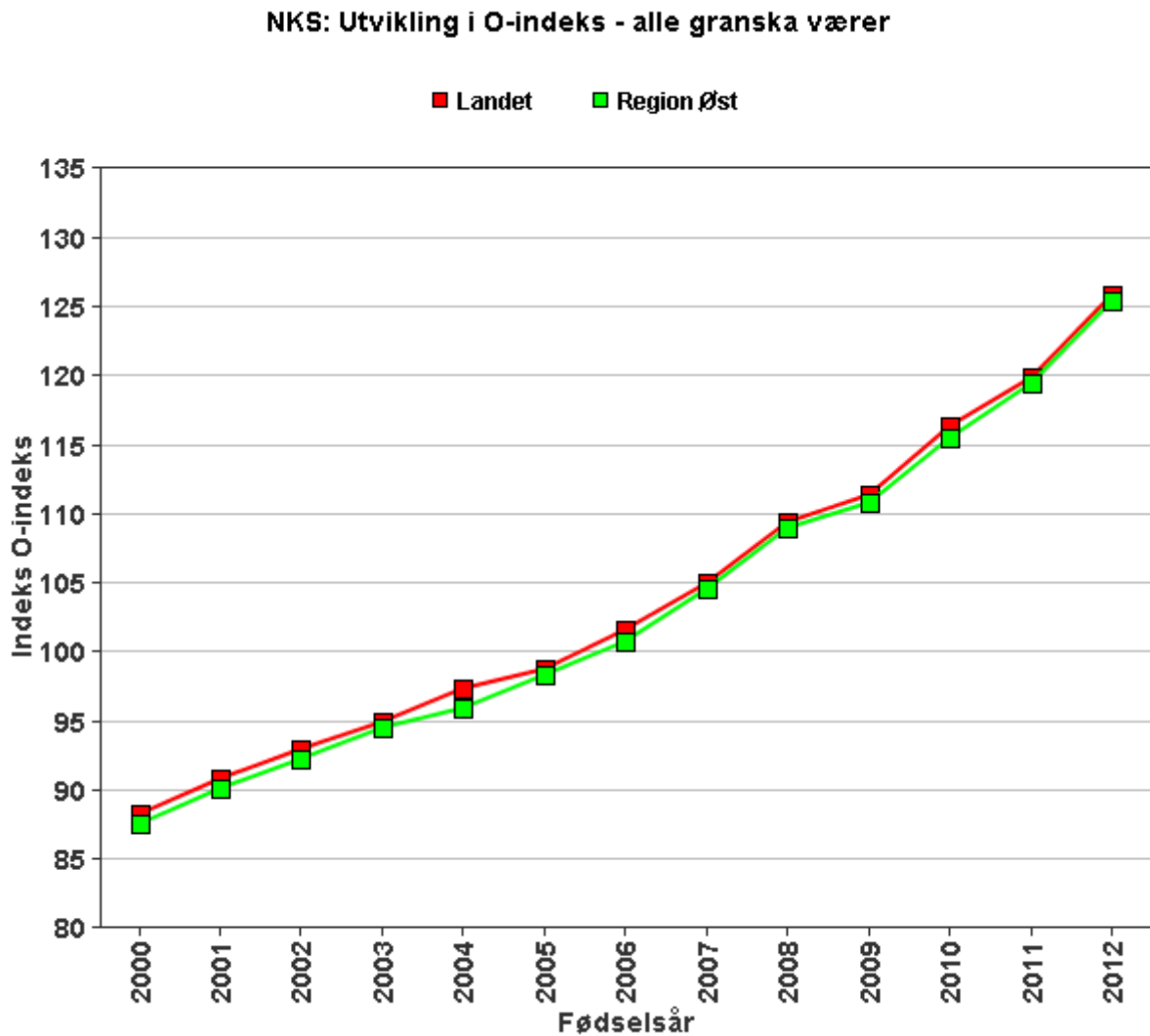
Vær	Oind	Ringnr-avd	Far	Morfar
201101015 GLØT-BIRKEBLOM		Ola D. Gløtvold	23164	

Indeksene er fra desember 2013

Avlsarbeidet i regionen

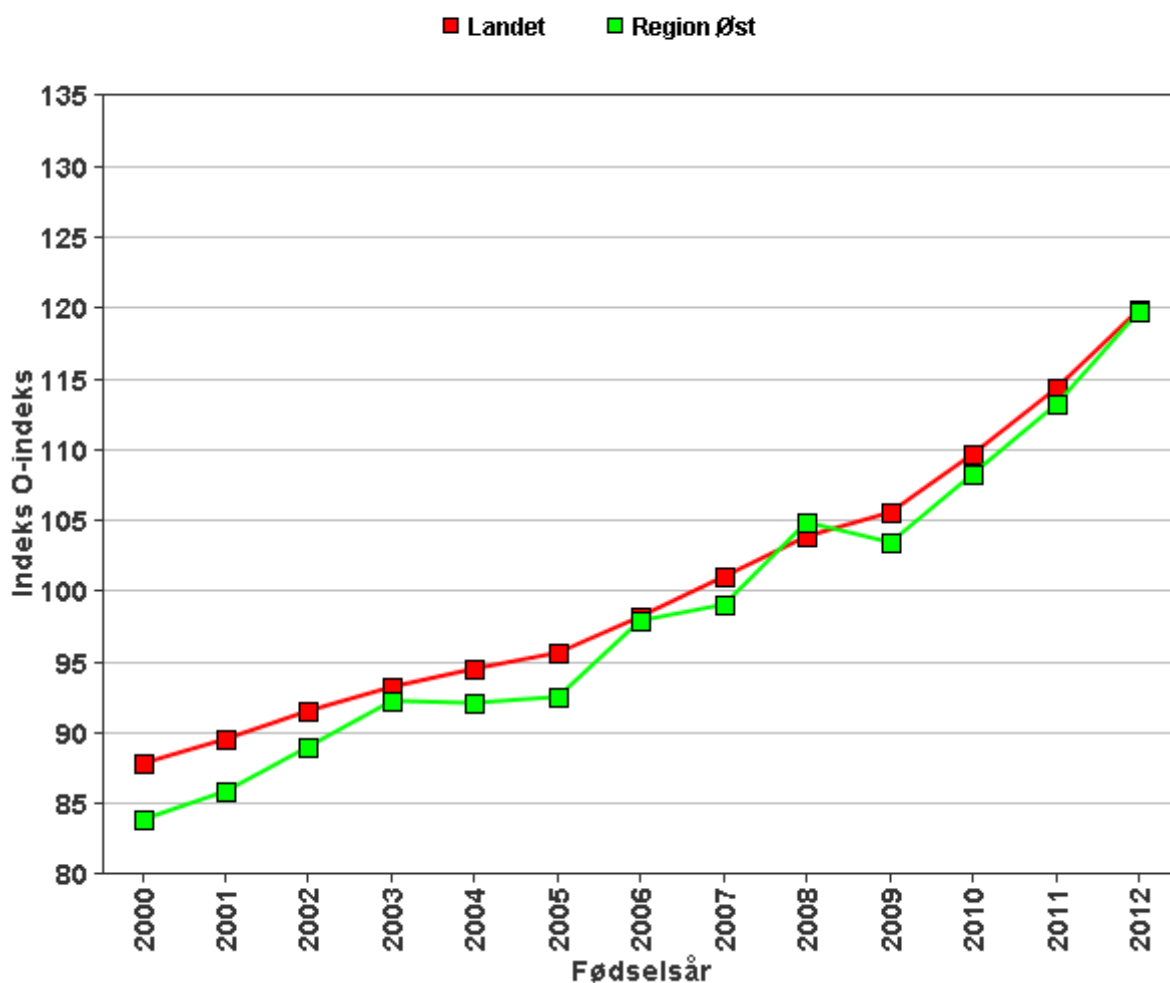
Avlsframgangen har vist en stigende tendens i hele landet. Dette gjelder også de fleste ringene i region Øst. Medlemmene gjør en stor innsats for å få en størst mulig avlsframgang.

Framgang spres til alle sauebønder, også de utenom ringsystemet, gjennom salg av granska værer og kåra lam.

For NKS er regionene nå så og si like, men det skjuler seg store forskjeller mellom ringene innad i hver region. Region Øst plasserer seg like under landsgjennomsnittet.

SPÆL: Utvikling i O-indeks - alle granska værer

Region Øst har i 2013 nådd opp på landsgjennomsnittet etter å ha ligget under noen år.

Kåringene

Det har i 2013 blitt arrangert kåringsskuer rundt om i hele regionen. Den generelle sykdomssituasjonen i landet med hensyn til smittsomme sykdommer (blåtunge, fotråte osv) var ikke til hinder for gjennomføring av kåringene i region Øst i 2013. De lokale arrangørene skulle som vanlig søke Mattilsynet om tillatelse til å avholde sjået (på fastlagt skjema). Tillatelse ble gitt på vilkår av at sjået gjennomførtes med god smittesikring.

God rekruttering av dommere og felles forståelse av regelverket for kåring av værラム er viktig. Dette for å ha nok kvalifisert mannskap til å vurdere hvordan framtidens avlsdyr skal se ut. Det ble derfor i forbindelse med oppsett av handlingsplanen for 2013 påpekt at det nå var viktig å samkjøre regionens dommere før høstens værラムkåring og i tillegg fornye dommerkorpset.

I samarbeid med Oppland- og Hedmark Sau og Geit ble det arrangert dommersamling og dommeropplæringskurs for hele regionen på Rudshøgda. Det møtte 10 dommeraspiranter og 20 mere erfarne dommere.

NSG tilbyr fakturering per kåra dyr per fylke. Fylket kan velge om ringmedlemmene skal faktureres enkeltvis, eller om ringen skal få fakturaen. Dette er et tilbud som fortsatt har vært lite brukt i region Øst. Men det registreres en økning for å få dette utført i fra sentralt hold.

Under følger statistikk for regionens fylker.

Akershus

Kåringssted	Bedømte		Kåra		Kåra på disp		Vraka	
Gardskåring]	15	100%	8	53%	2	13%	5	33%
Maura	130	100%	75	58%	10	8%	45	35%
2013	145	100%	83	57%	12	8%	50	34%
2012	139	100%	82	59%	12	9%	45	32%
2011	137	100%	86	63%	8	6%	43	31%
2010	166	100%	113	68%	13	8%	40	24%

Aust- Agder

Kåringssted	Bedømte		Kåra		Kåra på disp		Vraka	
Dølemo	114	100%	100	88%	0	0%	14	12%
Valle	29	100%	24	83%	0	0%	5	17%
2013	143	100%	124	87%	0	0%	191	13%
2012	155	100%	128	83%	3	2%	24	15%
2011	145	100%	125	86%	6	4%	14	10%
2010	143	100%	116	81%	11	8%	16	11%

Buskerud

Kåringssted	Bedømte		Kåra		Kåra på disp		Vraka	
Gardskåring]	47	100%	40	85%	1	2%	6	13%
Gol	50	100%	44	88%	0	0%	6	12%
Hol	69	100%	61	88%	2	3%	6	9%
Modum	133	100%	96	72%	13	10%	24	18%
Nesbyen	66	100%	62	94%	0	0%	4	6%
Nore og Uvdal	72	100%	63	88%	0	0%	9	13%
Ål	127	100%	95	75%	2	2%	30	24%
2013	564	100%	461	82%	18	3%	85	15%
2012	578	100%	479	83%	9	2%	90	16%
2011	592	100%	469	79%	17	3%	106	18%
2010	550	100%	457	83%	18	3%	75	14%

Hedmark

Kåringssted	Bedømte		Kåra		Kåra på disp		Vraka	
Gardskåring]	15	100%	10	67%	3	20%	2	13%
Alvdal	72	100%	52	72%	2	3%	18	25%
Folldal	96	100%	56	58%	12	13%	28	29%
Kvikne	85	100%	56	66%	0	0%	29	34%
Løten og Vang	33	100%	25	76%	1	3%	7	21%
Os	70	100%	58	83%	4	6%	8	11%
Ringsaker	154	100%	109	71%	2	1%	43	28%
Stange	8	100%	6	75%	0	0%	2	25%
Tolga	30	100%	17	57%	0	0%	13	43%
2013	563	100%	389	69%	24	4%	150	27%
2012	543	100%	369	68%	14	3%	160	29%
2011	548	100%	381	70%	9	2%	158	29%
2010	550	100%	346	63%	8	1%	196	36%

Oppland

Kåringssted	Bedømte		Kåra		Kåra på disp		Vraka	
[Gardskåring]	134	100%	91	68%	14	10%	29	22%
Biri	16	100%	13	81%	0	0%	3	19%
Dovre	43	100%	21	49%	10	23%	12	28%
Fåberg/Gausdal	129	100%	95	74%	1	1%	33	26%
Fåvang	152	100%	106	70%	9	6%	37	24%
Hadeland	56	100%	35	63%	1	2%	20	36%
Lesja	69	100%	48	70%	11	16%	10	14%
Lom og Sjøk	44	100%	23	52%	5	11%	16	36%
Nord Fron	86	100%	59	69%	0	0%	27	31%
Nordre Land	38	100%	23	61%	3	8%	12	32%
Snertingdal	28	100%	13	46%	6	21%	9	32%
Sør-Fron	128	100%	90	70%	0	0%	38	30%
Sør-Valdres	37	100%	25	68%	0	0%	12	32%
Toten	46	100%	32	70%	2	4%	12	26%
Vestre Toten	67	100%	25	37%	20	30%	22	33%
Vågå	159	100%	116	73%	0	0%	43	27%
Øyer	50	100%	40	80%	4	8%	6	12%
2013	1282	100%	855	67%	86	7%	341	27%
2012	1220	100%	858	70%	77	6%	285	23%
2011	1131	100%	815	72%	54	5%	262	23%
2010	1144	100%	845	74%	33	3%	266	23%

Telemark

Kåringssted	Bedømte		Kåra		Kåra på disp		Vraka	
Gardskåring]	12	100%	11	92%	0	0%	1	8%
Rauland	89	100%	70	79%	7	8%	12	13%
Sauland	115	100%	100	87%	4	3%	11	10%
2013	126	100%	181	84%	11	5%	24	11%
2012	246	100%	189	77%	10	4%	47	19%
2011	217	100%	187	86%	16	7%	14	6%
2010	220	100%	188	85%	12	5%	20	9%

Vestfold

Kåringssted	Bedømte		Kåra		Kåra på disp		Vraka	
Fossan	68	100%	55	81%	0	0%	13	19%
2013	68	100%	55	81%	0	0%	13	19%
2012	71	100%	62	87%	0	0%	9	13%
2011	77	100%	55	71%	4	5%	18	23%
2010	81	100%	61	75%	2	2%	18	22%

Østfold

Kåringssted	Bedømte		Kåra		Kåra på disp		Vraka	
Momarken	41	100%	30	73%	1	2%	10	24%
2013	41	100%	30	73%	1	2%	10	24%
2012	45	100%	32	71%	8	18%	5	11%
2011	49	100%	26	53%	7	14%	16	33%
2010	45	100%	42	93%	2	4%	1	2%

Sven Reiersen Rune Sandklev Stein Bentstuen Hans Petter Vaberg

Magne Horten Lars Bjarne Linneflaatten Jon Aslak Austjore Jon Lilleslett

Helge Aas Vinni Foss

Aremark

28. februar 2014

Anne Grete Stabekk (sekr.)